Міністерство освіти України Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут"

Кафедра ТОЕ

Розрахунково-графічна робота

"Розрахунок однофазного кола синусоїдного струму" Варіант № 317

Виконав:	 	
Перевірив:		

Умова завдання

В елктричному колі діє джерело синусоїдної ЄРС:

Необхідно:

1. ДЛЯ ЕЛЕКТРИЧНОГО КОЛА БЕЗ ВЗАЄМНОЇ ІНДУКЦІЇ:

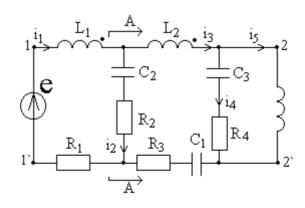
- 1.1. Розрахувати струми віток символічним методом скласти баланс активних і реактивних потужностей кола;
  - 1.2. Побудувати діаграму струмів і топографічну діаграму напруг, показати кут зсуву фаз;
- 1.3. Прийнявши активний опір R2 за нульовий і вважаючи реактивний опір цієї вітки невідомий, розрахувати його за умови резонансу струмів;
  - 1.4. Розрахувати струму для резонансного стану кола;
  - 1.5. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей;
- 1.6. Розрахувати (знайти нулі і полюси) і побудувати частотну характеристику вхідного опору частини кола, розміщеної справа від перерізу А-А. Для одержання реактивного двополюсника активні опори закоротити.

2. ПРИ НАЯВНОСТІ МАГНІТНОГО ЗВ"ЯЗКУ МІЖ ІНДУКТИВНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ L1 ТІ L2 (ОДНОЙМЕННІ ПОЧАТКИ ПОЗНАЧЕНІ НА СХЕМІ ТОЧКАМИ):

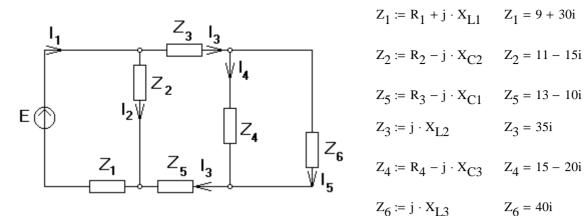
- 2.1. Перетворивши схему до двох незалежних контурів, розрахувати струми у всіх вітках схеми методом контурних струмів;
- 2.2. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей, визначити активну і реактивну потужності магнітного зв"язку;
- 2.3. Побудувати сумісну векторну діаграму струмів і топографічну діаграму напруг (на діаграмі показати напруги взаємної індукції).

3. ВІДКИНУВШИ ВІТКУ МІЖ ЗАТИСКАЧАМИ 2-2", ВИКОНАТИ ЕКВІВАЛЕНТУВАННЯ ВЗАЄМОІНДУКТИВНИХ ЗВ"ЯЗКІВ ВІТОК. ОДЕРЖАНУ СХЕМУ РОЗГЛЯДАТИ ЯК ЧОТИРИПОЛЮСНИК З ЗАТИСКАЧАМИ 1-1" ТА 2-2" :

- 3.1. Розрахувати коефіцієнти А, В, С, D чотириполюсника;
- 3.2. Розрахувати параметри R, L, C віток схеми заміщення.

Розрахувати всі струми символічним методом

$$Z_1 := R_1 + j \cdot X_{L1}$$
  $Z_1 = 9 + 30i$

$$Z_2 := R_2 - j \cdot X_{C2}$$
  $Z_2 = 11 - 15$

$$Z_5 := R_3 - j \cdot X_{C1}$$
  $Z_5 = 13 - 10i$

$$Z_3 := j \cdot X_{L,2}$$
  $Z_3 = 35i$

$$Z_4 := R_4 - j \cdot X_{C3}$$
  $Z_4 = 15 - 20i$

$$Z_6 := j \cdot X_{I,3}$$
  $Z_6 = 40i$

$$Z_{E} := \frac{\left(\frac{Z_{6} \cdot Z_{4}}{Z_{6} + Z_{4}} + Z_{3} + Z_{5}\right) \cdot Z_{2}}{Z_{2} + \frac{Z_{6} \cdot Z_{4}}{Z_{6} + Z_{4}} + Z_{3} + Z_{5}} + Z_{1} \qquad Z_{E} = 21.564 + 20.319i \qquad F(Z_{E}) = (29.629 \ 43.296)$$

$$Z_{2} + \frac{-6}{Z_{6} + Z_{4}} + Z_{3} + Z_{5}$$

$$I_{1} := \frac{U}{Z_{E}}$$

$$I_{1} = 0.14 - 4.723i$$

$$F(I_{1}) = (4.725 - 88.296)$$

$$I_{2} := I_{1} \cdot \frac{\left(\frac{Z_{6} \cdot Z_{4}}{Z_{6} + Z_{4}} + Z_{3} + Z_{5}\right)}{\left(Z_{2} + \frac{Z_{6} \cdot Z_{4}}{Z_{6} + Z_{4}} + Z_{3} + Z_{5}\right)} \quad I_{2} = 1.234 - 3.836i \qquad F(I_{2}) = (4.029 - 72.166)$$

$$I_3 := I_1 - I_2$$
  $I_3 = -1.094 - 0.887i$ $F(I_3) = (1.408 -140.941)$

$$I_{3} := I_{1} - I_{2}$$

$$I_{3} = -1.094 - 0.887i$$

$$F(I_{3}) = (1.408 - 140.941)$$

$$I_{4} := I_{3} \cdot \frac{Z_{6}}{Z_{6} + Z_{4}}$$

$$I_{4} = -0.548 - 2.186i$$

$$F(I_{4}) = (2.253 - 104.071)$$

$$I_5 := I_3 - I_4$$
  $I_5 = -0.546 + 1.298i$ $F(I_5) = (1.408 \ 112.799)$

Перевірка за першим законом Кіргофа: $I_1 - I_2 - I_3 = 0$ $I_3 - I_4 - I_5 = 0$ $I_2 + I_4 + I_5 - I_1 = 0$ Перевірка за другім законом Кіргофа

$$-I_{1} \cdot (R_{1} + j \cdot X_{L1}) + U - I_{2} \cdot (R_{2} - j \cdot X_{C2}) = 7.105 \times 10^{-15} + 1.421i \times 10^{-14}$$

$$-I_{2} \cdot (R_{2} - j \cdot X_{C2}) + I_{3} \cdot [R_{3} + j \cdot (X_{L2} - X_{C1})] + I_{4} \cdot (R_{4} - j \cdot X_{C3}) = 7.105 \times 10^{-15}$$

$$\mathbf{I}_4 \cdot \left(\mathbf{R}_4 - \mathbf{j} \cdot \mathbf{X}_{\mathbf{C3}} \right) - \mathbf{I}_5 \cdot \mathbf{j} \cdot \mathbf{X}_{\mathbf{L3}} = \mathbf{0}$$

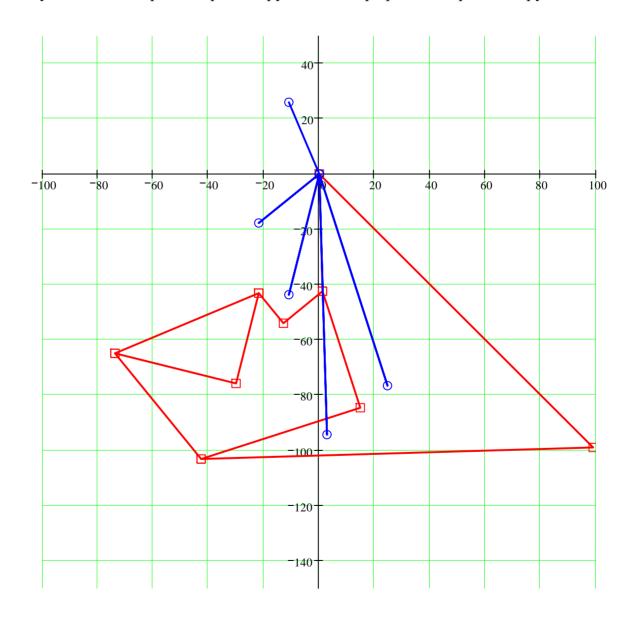
Перевірка за балансом потужностей

$$\begin{split} S &:= U \cdot \overline{I_1} \\ P &:= \left(\left| I_1 \right| \right)^2 \cdot R_1 + \left(\left| I_2 \right| \right)^2 \cdot R_2 + \left(\left| I_3 \right| \right)^2 \cdot R_3 + \left(\left| I_4 \right| \right)^2 \cdot R_4 \\ Q &:= \left(\left| I_1 \right| \right)^2 \cdot X_{L1} + \left(\left| I_2 \right| \right)^2 \cdot \left(-X_{C2} \right) + \left(\left| I_3 \right| \right)^2 \cdot \left(X_{L2} - X_{C1} \right) + \left(\left| I_4 \right| \right)^2 \cdot \left(-X_{C3} \right) + \left(\left| I_5 \right| \right)^2 \cdot X_{L3} \ Q = 453.649 \end{split}$$

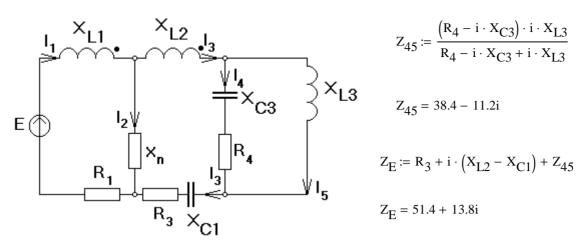
Визначимо потенціали всіх точок позначених на схемі:

$\phi_a := 0$		
$\phi_b := \phi_a + I_1 \cdot R_1$	$F(\phi_b) = (42.526 -88.296)$	$\phi_b = 1.264 - 42.507i$
$\phi_c := \phi_b + I_2 \cdot R_2$	$F(\phi_c) = (85.99 - 80.063)$	$\phi_c = 14.838 - 84.7i$
$\phi_d := \phi_c + I_2 \cdot \left(-X_{C2} \cdot i \right)$	$F(\phi_d) = (111.692 -112.474)$	$\phi_d = -42.696 - 103.21i$
$\phi_1 := \phi_d + I_1 \cdot X_{L1} \cdot i$	$F(\phi_1) = (140 -45)$	$\phi_1 = 98.995 - 98.995i$
$\phi_A := \phi_1 - U$		$\phi_{\mathbf{A}} = -1.421 \mathbf{i} \times 10^{-14}$
$\phi_e := \phi_b + I_3 \cdot R_3$	$F(\phi_e) = (55.574 -103.477)$	$\phi_e = -12.951 - 54.043i$
$\phi_k := \phi_e + I_3 \cdot \left(-X_{C1} \cdot i \right)$	$F(\phi_k) = (48.318 -116.853)$	$\phi_k = -21.825 - 43.108i$
$\phi_m := \phi_k + I_4 \cdot R_4$	$F(\phi_m) = (81.623 -111.596)$	$\phi_{\text{m}} = -37.185 - 39.548i$
$\phi_z := \phi_m + I_4 \cdot \left(-X_{C3} \cdot i \right)$	$F(\phi_z) = (98.268 -138.638)$	$\phi_Z = -73.755 - 64.937i$
$\phi_d := \phi_z + I_3 \cdot X_{L2} \cdot i$	$F(\phi_d) = (111.692 -112.474)$	$\phi_d = -42.696 - 103.21i$

Суміщена векторна діаграма струмів і топографічна діаграма напруг:

Прийняти опір $R_2 = 0$ і, вважаючи реактивний опір цієї вітки невідомим, визначити його за умовою резонансу струмів.

$$Z_{45} := \frac{(R_4 - i \cdot X_{C3}) \cdot i \cdot X_{L3}}{R_4 - i \cdot X_{C3} + i \cdot X_{L3}}$$

$$Z_{45} = 38.4 - 11.2i$$

$$Z_E := R_3 + i \cdot (X_{L2} - X_{C1}) + Z_{45}$$

$$Z_F = 51.4 + 13.8$$

$$\mathbf{Z}_E = \mathbf{R}_E - \mathbf{j} \cdot \mathbf{X}_E$$

$$R_E := Re(Z_E)$$
  $R_E = 51.4$

$$R_E := Re(Z_E)$$
  $R_E = 51.4$ $X_E := Im(Z_E)$ $X_E = 13.8$

За умовою резонансу:

За умовою резонансу:
$$B_{ab} = B_n + B_E \qquad B_n = -B_E = \frac{-X_E}{{X_E}^2 + {R_E}^2}$$

$$B_n \coloneqq \frac{-X_E}{{X_E}^2 + {R_E}^2} \qquad B_n = -4.872 \times 10^{-3} \quad \text{Реактивний опір вітки: } X_n \coloneqq \frac{1}{B_n} \qquad X_n = -205.246$$

$$B_{n} := \frac{-x_{E}}{x_{E}^{2} + R_{E}^{2}}$$

$$B_n = -4.872 \times 10^{-3}$$

Реактивний опір вітки:
$$X_n \coloneqq \frac{1}{B_n}$$

$$X_n = -205.246$$

Розрахувати струми для резонансного стану кола

$$Z_{1} := R_{1} + X_{L1} \cdot i \qquad Z_{1} = 9 + 30i$$

$$Z_{3} := R_{3} + X_{L2} \cdot i - X_{C1} \cdot i \qquad Z_{3} = 13 + 25i$$

$$Z_{4} := R_{4} - X_{C3} \cdot i \qquad Z_{4} = 15 - 20i$$

$$Z_{5} := X_{L3} \cdot i \qquad Z_{5} = 40i$$

$$Z_{345} := \frac{Z_{4} \cdot Z_{5}}{Z_{4} + Z_{5}} + Z_{3} \qquad Z_{345} = 51.4 + 13.8i$$

Вхідний опір кола:
$$Z_{VX}(X_N) \coloneqq \frac{Z_{345} \cdot i \cdot X_N}{Z_{345} + i \cdot X_N} + Z_1$$

$$Z_{VX}(X_{N}) \xrightarrow{\text{complex simplify}} \frac{\left(1242 \cdot X_{N} + 302 \cdot X_{N}^{2} + 127458 + 18302 \cdot i \cdot X_{N} + 219 \cdot i \cdot X_{N}^{2} + 424860 \cdot i\right)}{\left(14162 + 138 \cdot X_{N} + 5 \cdot X_{N}^{2}\right)}$$

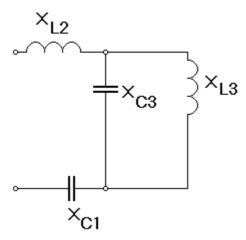
$$X_{N} := \text{Im}(Z_{VX}(X_{N})) \xrightarrow{\text{complex solve, } X_{N} \rightarrow \begin{pmatrix} -41.785 + 13.928 \cdot i \\ -41.785 - 13.928 \cdot i \end{pmatrix}}$$

$$\text{float, 5}$$

$$X_{\mathbf{N}} := \operatorname{Im}(Z_{\mathbf{VX}}(X_{\mathbf{N}})) \begin{vmatrix} \operatorname{complex} \\ \operatorname{solve}, X_{\mathbf{N}} \rightarrow \begin{pmatrix} -41.785 + 13.928 \cdot i \\ -41.785 - 13.928 \cdot i \end{pmatrix} \\ \operatorname{float}, 5 \end{vmatrix}$$

Отже резонанс кола неможливий

Розрахувати (знайти нулі і полюси) і побудувати частотну характеристику вхідного опору частини кола, розміщеної справа від перерізу **А-А**. Активні опори закоротити

$$L_2 := \frac{X_{L2}}{\omega} \to \frac{7}{20 \cdot \pi}$$
  $L_2 = 0.111$

$$L_3 := \frac{X_{L3}}{\omega} \to \frac{2}{5 \cdot \pi}$$

$$L_3 = 0.127$$

$$C_1 := \frac{1}{\omega \cdot X_{C1}} \to \frac{1}{1000 \cdot \pi}$$
  $C_1 = 3.183 \times 10^{-4}$

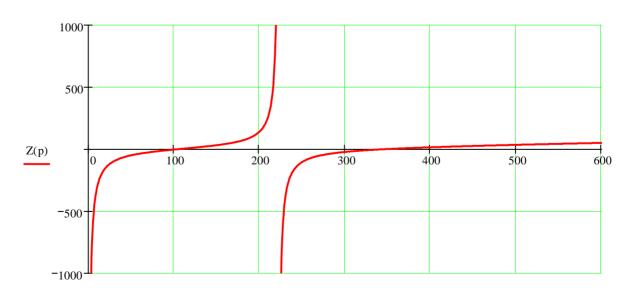
$$C_3 := \frac{1}{\omega \cdot X_{C3}} \to \frac{1}{2000 \cdot \pi}$$
  $C_3 = 1.592 \times 10^{-4}$

$$Z(p) := \frac{p \cdot L_3 \cdot \frac{-1}{p \cdot C_3}}{p \cdot L_3 + \frac{-1}{p \cdot C_3}} + p \cdot L_2 + \frac{-1}{p \cdot C_1} \rightarrow \frac{-800}{\left(\frac{2}{5} \cdot \frac{p}{\pi} - \frac{2000}{p} \cdot \pi\right)} + \frac{7}{20} \cdot \frac{p}{\pi} - \frac{1000}{p} \cdot \pi$$

Знаходимо нулі:

$$\omega := Z(p) \quad \begin{vmatrix} solve, p \\ float, 16 \end{vmatrix} \xrightarrow{\begin{array}{c} 350.1337571745304 \\ -350.1337571745304 \\ 106.5409932584084 \\ -106.5409932584084 \\ \end{array}} \omega = \begin{pmatrix} 350.134 \\ -350.134 \\ 106.541 \\ -106.541 \\ \end{vmatrix} \qquad \omega := \begin{pmatrix} \omega_0 \\ \omega_2 \\ \end{pmatrix} \qquad \omega = \begin{pmatrix} 350.134 \\ 106.541 \\ \end{pmatrix}$$

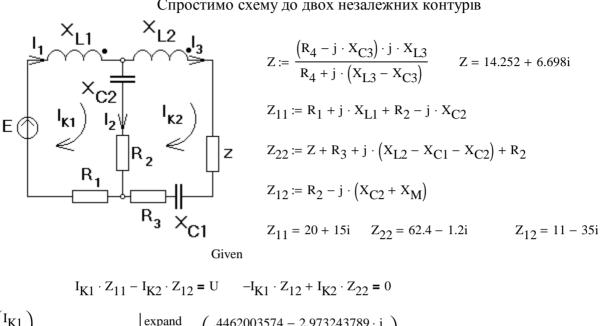
Знаходимо полюси: $\omega_1 \coloneqq \frac{1}{Z(p)} \text{ solve}, p \to \begin{pmatrix} \frac{1}{2} \\ 50 \cdot 2^2 \cdot \pi \\ \frac{1}{-50 \cdot 2^2 \cdot \pi} \\ 0 \end{pmatrix} \quad \omega_1 = \begin{pmatrix} 222.144 \\ -222.144 \\ 0 \end{pmatrix} \\ \nu_1 \coloneqq \begin{pmatrix} \omega_1 \\ \omega_1 \\ 2 \end{pmatrix} \\ \omega_1 = \begin{pmatrix} 222.144 \\ 0 \end{pmatrix}$

2. ПРИ НАЯВНОСТІ МАГНІТНОГО ЗВ"ЯЗКУ МІЖ ІНДУКТИВНИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ L1 ТА L2 (ОДНОЙМЕННІ ПОЧАТКИ ПОЗНАЧЕНІ НА СХЕМІ ТОЧКАМИ):

- 2.1. Перетворивши схему до двох незалежних контурів, розрахувати струми у всіх вітках схеми методом контурних струмів, визначити покази вольтметра;
- 2.2. Перевірити правильність розрахунків за балансом потужностей, визначити активну і реактивну потужності магнітного зв'язку;
- 2.3. Побудувати сумісну векторну діаграму струмів і топографічну діаграму напруг (на діаграмі показати напруги взаємної індукції).

Спростимо схему до двох незалежних контурів

Перевірка за другім законом Кіргофа.

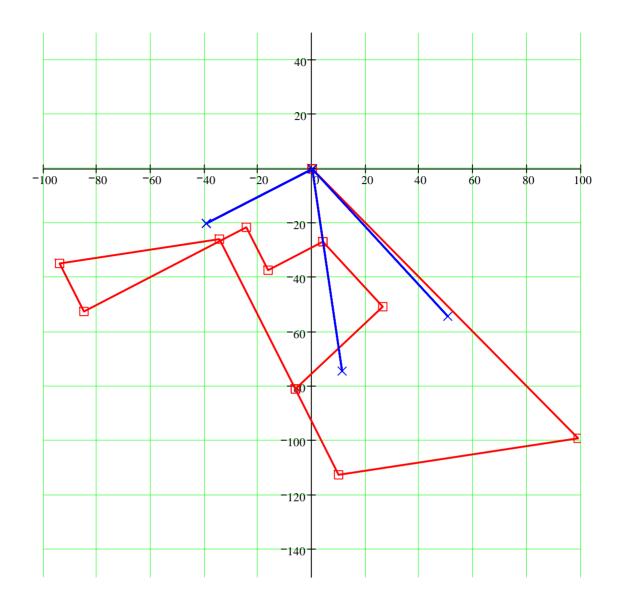
$$\begin{split} -I_1 \cdot \left[R_1 + j \cdot \left(X_{L1} + X_M \right) \right] + U - I_2 \cdot \left[R_2 - j \cdot \left(X_{C2} + X_M \right) \right] &= 2.662 \times 10^{-8} - 4.122 i \times 10^{-8} \\ -I_2 \cdot \left[R_2 - j \cdot \left(X_{C2} + X_M \right) \right] + I_3 \cdot \left[R_3 + j \cdot \left(X_{L2} - X_{C1} + X_M \right) \right] + I_4 \cdot \left(R_4 - j \cdot X_{C3} \right) &= 4.868 \times 10^{-8} + 1.6 i \times 10^{-8} \\ I_4 \cdot \left(R_4 - j \cdot X_{C3} \right) - I_5 \cdot j \cdot X_{L3} &= 1.421 \times 10^{-14} - 3.553 i \times 10^{-15} \\ S_{M1} \coloneqq \overline{I_1} \cdot I_3 \cdot X_M \qquad S_{M1} &= 33.807 - 100.752 i \qquad F(S_{M1}) = (106.273 - 71.451) \\ S_{M2} \coloneqq I_1 \cdot \overline{I_3} \cdot X_M \qquad S_{M2} &= 33.807 + 100.752 i \qquad F(S_{M2}) = (106.273 - 71.451) \end{split}$$

Перевірка за балансом потужностей

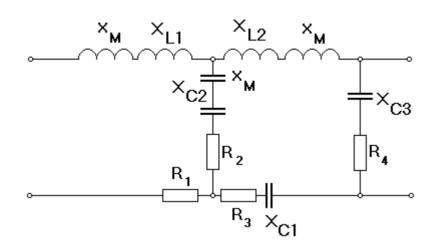
$$\begin{split} S &:= U \cdot \overline{I_1} \\ P &:= \left(\left| I_1 \right| \right)^2 \cdot R_1 + \left(\left| I_2 \right| \right)^2 \cdot R_2 + \left(\left| I_3 \right| \right)^2 \cdot R_3 + \left(\left| I_4 \right| \right)^2 \cdot R_4 \\ Q &:= \left(\left| I_1 \right| \right)^2 \cdot X_{L1} + \left(\left| I_2 \right| \right)^2 \cdot \left(-X_{C2} \right) + \left(\left| I_3 \right| \right)^2 \cdot \left(X_{L2} - X_{C1} \right) + \left(\left| I_4 \right| \right)^2 \cdot \left(-X_{C3} \right) + \left(\left| I_5 \right| \right)^2 \cdot X_{L3} + S_{M1} + S_{M2} \\ S &= 338.508 + 250.165i \qquad P = 338.508 \qquad Q = 250.165 \end{split}$$

Визначимо потенціали всіх точок позначених на схемі:

Суміщена векторна діаграма струмів і топографічна діаграма напруг:

Відкинувши крайню вітку між полюсами 2,2", зробити розв"язку магнітного зв"язку. Одержану схему розглядати як чотириполюсник з полюсами 1,1" та 2,2": 1)Розрахувати коефіцієнти чотириполюсника А,В,С,D

$$U_1 = A \cdot U_2 + B \cdot I_2$$

$$I_1 = C \cdot U_2 + D \cdot I_2$$

 $I_2 = 0$ $U_{10} := U$ $U_1 = A \cdot U_2$ $I_1 = C \cdot U_2$ Неробочій хід:

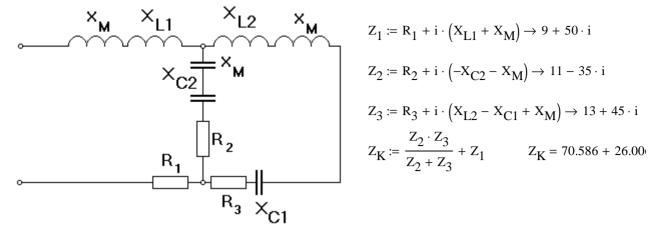
$$Z_1 := R_1 + i \cdot (X_M + X_{I,1}) \to 9 + 50 \cdot i$$

$$Z_2 := R_2 - i \cdot (X_{C2} + X_M) \rightarrow 11 - 35 \cdot i$$

$$Z_3 := R_3 + R_4 + i \cdot (X_{L2} + X_M - X_{C3} - X_{C1}) \rightarrow 28 + 25 \cdot i$$

$$\begin{split} Z_{10} &\coloneqq \frac{Z_2 \cdot Z_3}{Z_2 + Z_3} + Z_1 & Z_{10} = 41.811 + 40.336i & Z_{20} \coloneqq \frac{Z_2 \cdot Z_1}{Z_2 + Z_1} + Z_3 & Z_{20} = 92.808 - 11.856i \\ I_{10} &\coloneqq \frac{U_{10}}{Z_{10}} & I_{10} = 0.043 - 2.409i & F(I_{10}) = (2.41 - 88.971) \\ I_{30} &\coloneqq I_{10} \cdot \frac{Z_2}{Z_2 + Z_3} & I_{30} = -1.845 - 1.191i & F(I_{30}) = (2.196 - 147.143) \\ U_{20} &\coloneqq I_{30} \cdot \left(R_4 - i \cdot X_{C3}\right) & U_{20} = -51.496 + 19.021i & F(U_{20}) = (54.897 - 159.727) \\ A &\coloneqq \frac{U_{10}}{U_{20}} & A = -2.316 + 1.067i & F(A) = (2.55 - 155.273) \\ C &\coloneqq \frac{I_{10}}{U_{20}} & C = -0.016 + 0.041i & F(C) = (0.044 - 111.302) \end{split}$$

Коротке замикання: $U_2 = 0$ $U_K := U$ $U_1 = B \cdot I_2$ $I_1 = D \cdot I_2$

$$\begin{split} & I_{1K} \coloneqq \frac{U_K}{Z_K} & I_{1K} = 0.78 - 1.69i & F(I_{1K}) = (1.861 - 65.225) \\ & I_{3K} \coloneqq I_{1K} \cdot \frac{Z_2}{Z_2 + Z_3} & I_{3K} = -2.474 - 0.881i & F(I_{3K}) = (2.626 - 160.398) \\ & B \coloneqq \frac{U_K}{I_{3K}} & B = -22.865 + 48.158i & F(B) = (53.31 - 115.398) \\ & D \coloneqq \frac{I_{1K}}{I_{3K}} & D = -0.064 + 0.706i & F(D) = (0.709 - 95.173) \end{split}$$

Перевірка $A \cdot D - B \cdot C = 1$

Расчитать параметры R,L,С Т - схемы замещения.

